

Röviden a *Recens geomorfológiai folyamatok sebessége* minikonferenciáról

A Szegei Tudományegyetem Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszéke 2008. márciusában egy „minikonferencia” megrendezésre vállalkozott, amelynek célja az volt, hogy a kutatók jobban megismerjék egymás munkáját, távlati célja pedig az, hogy a későbbiekben a jelenleg túlzottan tagolt és elkülönült magyarországi földrajzkutatások terén szorosabb együttműködések, építő jellegű szakmai viták alakuljanak ki. A műhelymunkának kifejezett célja volt még, hogy a recens geomorfológiai folyamatok kutatásának eddigi tapasztalatait, jövőbeli irányait megvitassák, annak érdekében, hogy a kutatások a jövőben még sikeresebbé váljanak. A fent említett célok megvalósításakor a szervezők azt is fontosnak tartották, hogy lehetőleg minden kutatói generáció képviseltesse magát, hiszen ez nagyban elősegítheti a szakmai utánpótlás biztosítását.

Az egynapos szakmai találkozón a hazai felsőoktatási intézményekből és kutatóhelyekről összesen 38 szakember vett részt. A minikonferencia programja két részre tagolódott. Első felében előadások hangzottak el, amelyek során a kutatók számot adtak mindazon – alapvetően méréseken alapuló – eredményeikről, amelyek célja valamely recens folyamat sebességének vizsgálata volt. A kutatási eredmények ismertetései több témakört is érintettek. Az előadások első csoportja a lejtőfejlődés sebességének vizsgálatát tűzte ki célul, jól kiegészítve egymást. Az első a vonalas, a másik az areális erózió mértékét vizsgálta, míg a harmadik a talajeróziós és csuszamlásos folyamatokat együttesen elemzte. Ezen előadásokkal kapcsolatban merült fel, hogy jó lenne az eredményeket hasonló módon kiszámítani, ill. megadni, így azok nemcsak összehasonlíthatók, hanem esetleg együtt is bemutathatók lennének. Egyes témaköröket – így pl. a karsztos felszínformálódás sebességét, valamint az eolikus akkumulációt – illetően azonban sajnos csak egy-egy kutató mutatott be vizsgálati eredményeket.

Az Alföld domborzatátalakulásának (padkás erózió, antropogén felszínformálás) vizsgálatával több kutatás is foglalkozott. Ezek számos nyitott kérdést vetettek fel és további kutatási irányokat körvonalaztak. Ugyancsak meglehetősen sok beszámoló (az előadások közel fele!) foglalkozott egyes fluviális folyamatok sebességével: völgy- és mederbevágódással, folyók horizontális elmozdulásának mértékével, ártéri akkumulációval. Ezek is rávilágítottak arra, hogy az együttműködés szakmai feltételei maximálisan adottak, és a konferencia remélhetőleg sokat segített abban, hogy az érintett kutatók között további konzultációkra kerüljön sor. Az előadások során az is bebizonyosodott, hogy a magyar geomorfológusok jól ismerik és sikeresen alkalmazzák a korszerű kutatási módszereket.

A nap második felében egyfajta kerekasztal-jellegű vita bevezetéseként először vitaindító előadások hangzottak el. Lóczy Dénes a nemzetközi geomorfológiai kutatások jelenlegi trendjeiről beszélt. Mezösi Gábor a recens folyamatok vizsgálatának aktuális kérdéseit vázolta fel. Ehhez kapcsolódóan élénk vita alakult ki arról, hogy egyáltalán mit is nevezhetünk „recens folyamatnak” (mi több, mi is az, hogy „recens”), vagy helyesebb-e az „aktív/passzív” kifejezések használata. Kiss Tímea – összehasonlítva a hazai és a nemzetközi geomorfológiai kutatásokat – rámutatott arra, hogy sikeres tanulmányok kivitelezésének alapvető feltétele a csapatmunka kialakítása és sikeres megszervezése.

A szervezők tervei szerint a műhelymunka tovább folytatódik, a közeljövőben több tematikus találkozó megrendezése várható, főként az alábbi témakörökben:

- recens folyamatok mérésének általános tapasztalatai, legújabb mérési technikák és tapasztalatok Magyarországon;
- recens folyóvízi folyamatok;
- recens lejtőformálódás;
- recens eolikus folyamatok;
- szemiantropogén folyamatok;
- recens karsztos folyamatok;
- alkalmazható modellek, modellkalibráció az elméletben és gyakorlatban;
- pontosság, hibaszámolás, hibák kiküszöbölése.

A konferencia résztvevőinek hozzáállása, látható eltökéltsége alapján remélhető, hogy az informatív, együttműködésre serkentő minikonferenciák sorozata folytatódni fog. Ezúton hívjuk fel a téma iránt érdeklődő, azzal foglalkozó kutatók figyelmét arra, hogy a tervek szerint a következő műhelymunka középpontjában az aktív folyóvízi folyamatok kormeghatározási módszerei állnak. Remélhetően azon a rendezvényen is számos érdeklődő vesz részt, és a most beindult termékeny viták is folytatódni fognak.

Kiss Tímea

Beszámoló a IV. Kárpát-medencei Környezettudományi Konferenciáról

2008. március 28-29-én a MTA Debreceni Akadémiai Bizottság székházában rendezte meg a Debreceni Egyetem Természettudományi és Technológiai Kara a IV. Kárpát-medencei Környezettudományi Konferenciát. A rendezvényt támogatta a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, az MTA Debreceni Akadémiai Bizottsága, valamint az MTA Atommagkutató Intézete. A technikai szervezésben a Tájvédelmi és Környezetföldrajzi Tanszék segítette a konferencia szervezőbizottságának munkáját.

A Kárpát-medencei környezettudományi konferenciák hagyományos célja, hogy a szakmai együttműködést előmozdítsák a környezetkutatással foglalkozó határon túli (döntően erdélyi) és magyarországi tudományos intézmények, kutatóműhelyek között. E gondolat megfogalmazása és az első konferencia megrendezése 2005-ben a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMTE) Természettudományi és Művészeti Karának érdeme.

A IV. Kárpát-medencei Környezettudományi Konferencia szakmai újdonsága volt, hogy kiemelt figyelmet fordított – a kémiához, fizikához, biológiához és földtudományokhoz kapcsolódó hagyományos környezetkutatási területek mellett – a környezettudomány oktatásban, nevelésben, igazgatásban és jogrendszerben játszott szerepének, lehetőségeinek és feladatainak vizsgálatára. A konferencián sor került két kerekasztal-megbeszélésre a környezeti nevelés elméleti és módszertani kérdéseiről (kiemelten az ökoklub hálózat helyzetéről), valamint a határon átnyúló magyar-magyar zöldkapcsolatokról, kutatási és pályázati elképzelésekről.

A IV. Kárpát-medencei Környezettudományi Konferencia iránt minden eddiginél nagyobb érdeklődés mutatkozott. Az öt országból (Horvátország, Románia, Szerbia, Szlovákia és Magyarország) érkező több mint 160 résztvevő 110 tudományos előadást hallgathatott, és 37